

Карантин та переміщення рослинного матеріалу. Глобальна торгівля кукурудзою та переміщення рослинного матеріалу можуть спричинити завезення нових шкідників та хвороб на нові території. Важливо встановлювати карантинні заходи для контролю цього процесу та запобігання внесенню шкідливих організмів.

Резистентність до захисних засобів. Деякі шкідники та хвороби можуть стати резистентними до хімічних пестицидів та фунгіцидів, що ускладнює їх контроль. Згідно оприлюднених результатів досліджень, попелиці здатні виробити толерантність до певного пестициду вже за півроку, а от бур'яни, оскільки вони дають насіння лише раз на рік, виробляють її за 5-15 років, якщо системно працювати по них одними і тими ж препаратами. Тому необхідно постійно моніторити резистентність та розробляти нові методи контролю.

Узагальнюючи, проблеми захисту і карантину в вирощуванні кукурудзи вимагають системного підходу та спільних зусиль галузі сільського господарства, науковців, виробників та інших зацікавлених сторін для забезпечення стійкості вирощування культури та врожайності.

Список використаної літератури

1. Агрофармакологія: Підручник [В. П. Туренко, М. О. Білик, В. І. Мартиненко]; за ред. доктора с.-г. наук, проф. В. П. Туренка, ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Харків: Майдан, 2020. 399 с.

2. Писаренко В.М. Захист рослин: екологічно обґрунтовані структури /В.М. Писаренко, П.В. Писаренко. Полтава: вид-во „ІнтерГрафіка”, 2002. 288с.

3. Резистентність до ЗЗР: які шкідники та хвороби проявляють та як запобігти. Електронний ресурс. URL: <https://superagronom.com/articles/573-rezistentnist-do-zzr-yaki-shkidniki-ta-hvorobi-proyavlyayut-ta-yak-zapobigti>

УДК 632.7:634.25(477.7)

Юдицька І. В.^{1,2}, молодш. науков. співроб., Нєжнова Н. Г.², старш. викладач

¹Мелітопольська дослідна станція садівництва ім. М.Ф. Сидоренка ІС НААН

²Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

e-mail: i.uditskaia@ukr.net, nina.niezhnova@tsatu.edu.ua

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ СХІДНОЇ ПЛОДОЖЕРКИ

На Півдні України однією з провідних галузей сільського господарства є садівництво. Кліматичні умови даного регіону дозволяють вирощувати практично всі плодові культури, особливе місце займають кісточкові. Однією з таких є персик. В умовах Південного Степу нашої країни це цінна, скороплідна та високопродуктивна кісточкова культура. Проте насадження персика можуть слугувати кормовою базою для різних видів шкідників. За дослідженнями багатьох вчених доміантним шкідником даної культури є східна плодожерка (*Grapholitha molesta* Busck.). Гусениці шкідливого виду пошкоджують плоди та пагони багаторічних плодових культур з родини Rosaceae [1].

В південних умовах України кількість поколінь східної плодожерки за

вегетаційний сезон може становити до чотирьох, в окремі роки відмічається п'яте факультативне [2, 3].

Для забезпечення захисту рослин та зменшення втрат врожаю, в тому числі від східної плодожерки, доцільно вести постійний фітосанітарний моніторинг. Отримані результати багаторічних спостережень за розвитком та інтенсивністю розмноження шкідника, в залежності від прояву абіотичних, біотичних та антропічних чинників, слугуватимуть основою для створення алгоритмів прогнозування його чисельності [1, 2].

Отже, метою роботи було розроблення алгоритму прогнозу сезонної динаміки чисельності східної плодожерки залежно від погодно-кліматичних чинників на основі моніторингових досліджень в умовах Південного Степу України. Основною для прогнозування вищевказаного шкідника виступають такі показники як, чисельність та сезонна динаміка льоту імаго протягом вегетаційних сезонів.

Дослідження проводилися на базі Мелітопольської дослідної станції садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН у насадженнях персика сортів різного строку досягання. Сезонну динаміку льоту фіксували за допомогою феромонних пасток з синтетичним феромоном виду. Метеорологічні фактори аналізували згідно даних отриманих з метеостанції у м. Мелітополь.

Визначено, що у сезонній динаміці льоту імаго східної плодожерки відмічено чотири піки, що є свідченням розвитку генерації шкідника, яка перезимувала та трьох літніх поколінь.

Проведений кореляційно–регресійний аналіз отриманих даних динаміки льоту шкідника свідчить, що найбільш повно чисельність виду у насадженнях персика в період активного росту та розвитку рослин відображається показниками середньодекадної температури і вологості повітря.

На основі аналізу отриманої інформації розроблено рівняння, яке являє собою лінійну функцію, де аргументами є вищевказані погодні показники:

$$P = 5,4809 + 1,2852 \times t_c - 0,2779 \times W_c, \quad r=0,8490$$

де, P – чисельність метеликів східної плодожерки у насадженнях персика, екз./пастку 10 діб;

t_c – середньодекадна температура повітря, $^{\circ}\text{C}$;

W – вологість повітря, %.

За допомогою рівняння можна визначити чисельність шкідника залежно від вказаного погодного фактора. Коефіцієнти аргументів вищевказаного рівняння вказують на те, що при підвищенні середньодекадної температури повітря на 1°C прогнозоване зростання кількості імаго східної плодожерки буде дорівнювати 1,28 екз./пастку. Зміна вологості повітря у бік зростання або зменшення на 1% буде впливати на інтенсивність льоту імаго шкідника до 0,28 екз./пастку.

Таким чином можна зробити висновок, що на інтенсивність льоту імаго східної плодожерки у насадженнях персика значний вплив мають сезонні погодно-кліматичні чинники, які корегують цей показник протягом вегетаційного сезону.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ключковський Ю.Е. Східна плодожерка. Київ: Колоб'їг, 2005. 86 с.
2. Yudytska I., Klechkovskiy Yu. Forecasting the number of oriental fruit moth. Sciences of Europe. 2022. № 87. Vol. 1. P. 8–10. DOI: <https://doi.org/10.24412/3162-2364-2022-87-1-8-10>
3. Шевчук І.В., Гриник І.В., Каленич Ф.С. та ін. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від шкідників і хвороб. Рекомендації. Київ: ПП «Санспарель», 2021. 188 с.

УДК 633.853:78

Юзвенко І. Ю., студент магістратури
Цехмейструк М. Г., канд. с.-г. наук, старш. науков. співроб., доцент
Державний біотехнологічний університет
e-mail: IgorYuzvenko.cc@gmail.com, tsekhmeystruk@gmail.com

ПОКАЗНИКИ СТРУКІУРИ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКА В СТОВ «ГОВТВА» КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В 2023 році Україна збрала рекордний врожай соняшнику. Згідно офіційних даних він склав 16.4 млн т (за неофіційними даними компанії Кернел – 16.9 млн т), що більше ніж на 3 млн т перевищило показник попереднього року.

Соняшникова олія є четвертою за обсягами виробництва серед рослинних олій в світі (після соєвої, пальмової та рапсової) з часткою, що приблизно складає 10%.

В сезоні 2023/22 загальне світове виробництво соняшnikової олії за даними USDA склало 19,8 млн т у порівнянні з 19 млн т в попередньому сезоні.

Частка України в глобальному експорті соняшnikової олії в сезоні 2023/22 склала більше 40%. Основні країни-імпортери олії – ЄС, Індія та Китай.

В 2023 році частка ТОП-5 областей (Кіровоградська, Дніпропетровська, Харківська, Запорізька та Миколаївська) в загальній структурі посівних площ соняшнику в країні склала більше ніж 40%.

Таким чином, в сезоні 2023/22 загальний обсяг виробництва соняшnikової олії склав 4.6 млн т (що еквівалентно переробці близько 10 млн т соняшнику), експорт соняшнику – 1.6 млн т. За нашими оцінками, на окупованих територіях було втрачено до 2 млн т соняшнику. Таким чином, запаси соняшнику в Україні на кінець сезону 2023/22, за нашими оцінками, склали від 2.5 до 3.5 млн т.

При врожаї соняшнику в сезоні 2022/23 на рівні 10.5 млн т (згідно офіційних даних), загальна його пропозиція на українському ринку в поточному сезоні ставить близько 13.5 млн т [1-2].

Водночас вирощування гібридів соняшника з дотриманням принципу чергування після допустимих попередників, зокрема сої та кукурудзи, показало кращі результати. Рослини соняшника мали кращі параметри висоти, діаметр